

Malá Skála

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Turnov

Nadmořská výška: 326 m n. m.

Počet obyvatel: 1 235

Adresa URL: www.mala-skala.cz

Okres: Jablonec nad Nisou

GPS souřadnice: 50.646308N, 15.195425E

První pís. zmínka: 1422 (602 let)

PSČ: 468 22

Památky a zajímavosti Malá Skála

Vranov - Pantheon

Strážní hrad Vranov, rozkládající se na úzkém a strmém pískovcovém útesu nad pravým břehem Jizery, byl založen Heníkem z Valdštejna okolo roku 1425, ale už na začátku 16. století se uvádí jako pustý. Včetně předhradí zaujímá délku téměř 400 m a v současné době je považován za nejdelší a nejkomplikovanější skalní hrad v České republice. Největších změn doznal v první polovině 19. století, kdy panství koupil textilní podnikatel František Zachariáš Römisch. Ten dal ve zříceninách i blízkém okolí umístit romantické pomníky a mohyly oslavující význačné spisovatele a básníky, legendární hrdiny, české panovníky a vojevůdce. Celé bývalé hradiště nazval Pantheon. Dodnes se v areálu zachovala Síně tří císařů na památku vítězství spojeneckých vojsk nad Napoleonem v bitvě národů u Lipska 1813 a spousta spleťtých cestiček, jeskyní či pamětních desek. Dominantou Pantheonu je novogotický letohrádek s břídlícovou věžičkou z roku 1826. Pod skalní stěnou se nachází tesaňá hradní studna, odkud vede cesta k vyhlídce Zahrádka, vypínající se 60 m nad hladinou řeky.

Zámek

První panské sídlo stálo v místech dnešního zámeckého areálu už koncem 15. století. V 17. století přestavěli Desfoursové tvrz na lovecký zámček, k němuž přibyl okolo roku 1700 nový barokní zámek. Ten byl v polovině 19. století přestavěn v empírovém slohu, ale dnešní secesní úpravu získal až počátkem 20. století. Po roce 1945 přešel zámek do vlastnictví státu a po dlouhá léta sloužil jako rekreační zařízení pro zaměstnance n. p. Mototechna Mladá Boleslav. Nyní je opět v soukromých rukou a je pro veřejnost uzavřen. K zámku patří skleník, zámecká zahrada s kamennými rokokovými vázami a rozlehlý park osázený vzácnými dřevinami.

Kaple sv. Vavřince

Zámeckou kapli sv. Vavřince nechal roku 1869 postavit Ludvík Oppenheimer. Před kaplí stojí socha Jana Nepomuckého. V roce 1996 byla památka kompletně zrekonstruována a získala moderní interiér. Okolí bylo upraveno v park. Na výzdobě se podílel akademický malíř Vladimír Komárek, který vytvořil oltář, křížová cesta pochází od akademického malíře Josefa Jíry a skleněný betlém od výtvarnice M. Baudysové. Uvnitř se konají církevní obřady, příležitostná vystoupení a koncerty.

Lesní hřbitov

Klasicistní panský hřbitov založil roku 1813 na kraji Vranského lesa tehdejší majitel panství František

Zachariáš Römisch, který tu odpočívá pod kamenným pomníkem se sochou Víry. Dále zde leží jeho bratr Jan Karel Emanuel Römisch, Oppenheimerové a Wilhelm Medinger s rodinou. Skromné náhrobky mají zámeční úředníci a na lesní hřbitov byla pochována také spisovatelka Jarmila Glazarová, která se zde narodila jako dcera zámeckého správce.

Boučkův statek

Na Maloskalsku se uchovala řada vzácných památek lidového stavitelství. K nejčistším ukázkám pojizerské architektury patří vedle Dlaskova statku v Dolánkách u Turnova i nedávno opravený Boučkův statek ve Vranovém z roku 1813. Patrový roubený dům s kamenným hospodářským traktem, sedlovou střechou a vysokou členitou lomenicí doplňuje stodola a přízemní výměnek. Uvnitř se nachází hospoda a expozice muzea a galerie. Z dalších staveb připomeňme Podvranovský mlýn v údolí Dubského potoka, postavený v roce 1783 tesařem Petrem Nejedlem, nebo skupinu roubených chalup na Záborčí a ve Zbirohách.

